

Ford Puma a Kuga jsou vozi kategorie SUV, do kterých se dobře nasedá a řidič má přehled odění před sebou.

Ford Puma zaujme svou kompaktností a větší Kuga s variabilním zavazadlovým prostorem je navíc k dispozici s hybridním pohonem.

Rezervujte si dvoudenní testovací jízdu na Ford skladem CZ.

Nebývalé velkory si doteční program na ekologickou renovaci starých domů odstartoval bouřlivou debatu o rozdělování veřejných peněz v Česku.

Program nazvaný opravdům po babičce nedávno představilo ministerstvo životního prostředí.

Jeho cílem má být podpora ekologických inovací a redukce emisí.

Ministerstvo na něj posílá 40 miliard korun z Evropských fondů.

Kritikové, ale rezortu vyčítají rozchazovačnost a podporu movitějších vrstev na úkor chudích.

Komoby dotace měli přispět? V čem jsou podle expertů špatně nastavené?

A jak ministerstvo vedené KDU CSL svůj plan obhajuje?

Je pátek 28. července, tady Jelenka Kabrhelová a 559. Spravodajský podkást seznam zpráv.

Petr Holup je reportérem a analytikem seznam zpráv.

Ahoj Petr.

Ahoj.

Petr, ty se s v uplynulých dnech a týdnech věnoval analýze nového programu Ministerstva životního prostředí,

nazvaného oprav Doom po Babičce.

Jak zásadný moment to je, když se díváme na dotačním programu podobného typu?

Tak ještě jsme cronatelný program na podporu rekonstrukcí roděných domů, nezažili ta částka opravdu řádově vyšší.

Co pamatujeme v posledních letech, tak z podobných programů všlo ročně tak dvě miliardy korun.

To se v roce 2022 letost trochu zvýšilo, kde ta částka může dostahnu 7 miliard,

ale je fakt, že většina z této částky šla na výstavbu fotovoltaických elektráren,

takže tam nešlo zase tolik úplně o rekonstrukce.

A ty tu tedy máme tenhle program, který má rozdělit mezi lidi 40 miliard korun na rekonstrukce starší domů.

Podme to vzít poporádku a vysvětleme nejtriv jaký ty prenovací se skrstenne program bude dát hradit, jak má ta dotace fungovat.

V postatě se tím bude hradit všechno hlavní částka míří na zateplení,

to by mohla dosáhnout taží milion korun na jeden dom,

ale tím se nemyslí snad, že by se jenom nějaké zateplovací desky přidali k domu

nebo že by se dělali izolace zároveň do toho patří i výměna okén, dveří, vrat.

Všechno na co si člověk při rekonstrukci vzpomené patří pod zateplení.

Zároveň jsou tam o všem takové podprogramy, což jsou zase peníze navíc k tomu milionovému maximu

a opět tam jsou tedy fotovoltaické elektrárny, je tam solární ochřívání vody,

je tam využití tepla s odpadních vod, je tam opět dešťovka.

Takže tech možností jak si k tomu milionu přidat částky ve výši 100 až 200 tisíce je celkem dost.

Trochu stranou je tam výměna kotlu, na tusice také člověk může čerpataž 200 tisíc,

zláž pokud si pořídí teplé čerpadlo, ale jak samy vidíme z toho kontextu,

není to zastak ohromná částka a určitě třeba 200 tisíc nestačí na instalaci lepšího teplého čerpadla.

A Petře, existuje nějaký propočít, na jakou maximální částku si třeba jeden žadatel může sáhnout? Samo ministerstvo životního prostředí udlalo modelový výpočet, kde byla částka 1 miliona 200 tisíc, ale pokud by člověk sečetl všechny tituly a předpokládal by, že je ten dotičný využit, tak by se mohl dostataž ke 200 milionům. Více než 1 milion korun tolik bude možné získat z nového dotačního programu opravdům po babičce. Ten má sloužit na rekonstrukci domů, chat a chalup starších 10 let. Stát tak se podpořit renovace rodiní domů na místo výstavby nových. Cílovou skupinou jsou zeména madé rodiny. Ten program opravdům po babičce přineset zruha 100 miliard korun do ekonomiky. V 100 miliard korun na rekonstrukci z toho odvozujeme zruha ten potenciál 40 tisíc nově zrekonstruovaných, komplektně zrekonstruovaných domů. Co dnes trápi nejvíce mladé rodiny, mladé lidi, kteří zvažují, jestli budou mít děti, tak je to vlastně ta nedostupnost bydlení. Nerozstatek finanční prostředku na zejštění potom rekonstrukční prací a porovně. Dám je to také proto, že máme celou řadu do mácností ohoroženou energetickou chudobu. Před jenom ceny energi se nám asi už nikdy nevrátí do předválečné doby, zůstanou na nějaké stabilnější, ale zřejmě trošku vyšší úrovni a proto dáva velký smysl ekonomickou hodnotu pomoci lidem zateplit, pomoci lidem uspořit, pomoci lidem snížit jejich náklady. Toto je prulom, jakým způsobem, v dotatčích politikách států, tam jde se to týká bydlení a energetický uspor, významně podporujeme rodiny, mladé rodiny, rodiny, které mají děti a pracují. Na tyče podme podívat na to, kdo na tyhle ty prostředky dosáhne. Ten program sklídil kritiku za přílišnou štěddrost. Komu vlastně vláda těch 40 miliard korun bude poskytovat? Jedna věc je ta štěddrost, protože tak velké částky se opravdu dosud nerozdělovali. Zatím nejvyšší možnost bylo zateplení z těch dosavadních programů. Tam skutečně byla také částka 600 tisíc korun, ale moce to nevyužívalo, protože ty podmínky byly dost přísně nastaveny. Takže ta štěddrost vyplývá z té samotné částky. A druhá věc je v tom, že není taktka omezeno, kdo může tu dotaci čerpad. V tom titulusní opravdu po babičce, ale tím se jenom říká, že babička respektive dědeček a všichni ostatní duchodci jsou tě lidé, kteří o tu částku žádat nemohou, ale jinak fakticky mohou žádat všichni, kdo tedy jsou zaměstnání a kdo vlastní nějaký dům a dělou už tedy s dědí po babičce nebo k němu přídou jakýmkoliv jiným způsobem, a není ani omezeno stáří domů. Takže například v Německu je podobný dotační titul, tam se smějí opravovat pouze domy, které jsou minimálně staré 10 let, v Rakousku je to 20 let, ale u nás člověk může investovat do domu, který tam třeba stojí 5 let, jenom musí mít stavební povolení starší 10 let.

A do konce je tam možnost, že pokud mám tedy ten dům po babičce nějaký starý, tak ho můžu strhnout z této dotace postavit něco nového.

Tady se trochu zvedl odpravit tomu, že opravovat je možné i rechráční objekty, ale to je třeba věc, která v Rakousku i v Německu je běžná, člověk vlastní dům tak ať se ho opraví a může mu říkat jakkoli.

To je mě tam omezení v tom, že člověk může žádat na opravu pouze jednohodomu.

A je ještě nějakým způsobem regulováno nebo zohledněno to, jaké příjmy třeba vlastník, majitel, dotičná domácnost má, nebo může také žádat úplně každý?

Může žádat úplně každý.

Je pravda, že u různých ekologických dotacích, zase v těch západov evropských zemích, tam je nějaká hranice pro lidi, kteří třeba mají podproměrný příjem, třeba dostanou dvojnásobnou dotaci, ale u nás neexistuje žádné omezení, takže opravdu každý milionář si může říct o další milion.

A sproudila se v českých médiích velká debata o smyslu takového typu dotací.

Pojďme se podívat na argumentaci, která se celé té věci týká.

Tak lidověcký ministr životního prostředí Petr Hladík tvrdí, že primárním cílem těch investic do zateplení na příklad starších domů obecně do rekonstrukcí je snížení oxidu uhličitého v ovzduší.

Jaká je zatím ta myšlenka?

Jakby tenhle typ úspory měl podle ministerstva fungovat?

Na čem se tahleta kalkulace zakládá?

Ta myšlenka není úplně špatná.

My se po prvé setkáváme s tím, kolik peníze je Evropská unie ochotna zaplatit za svůj Green Deal.

To už se dotykáme toho, z jakých peníze se to vlastně bude finansovat?

A to jsou Evropské peníze.

A ten Green Deal podle té běžné argumentace spočívá v tom, že omezi produkci kysličníku uhličitého a dalších skleníkových plynů, ono by to šlo říci i jinak, prostě chceme přejít z uhlíkových surovin na obnovitelné zdroje, někomutozní sympatičtí.

A Evropská unie je připravena hodit hodně peněz na trh, aby došla k tomuto cíli.

Takže to je jeden z důvodu, pojd' jsme překva peníz těch ogromných finančních objemů.

Jak se to dá měřit, to je samozřejmě už komplikovaná věc.

Ono to omezení exhalací kysličníku uhličitého.

To se dá opravdu měřit těžko.

Ministerstvoři od dního prostředí zatím říká,

že v těch uplynulých dvou leté,
tedy 2020 je na 2022 programy,
sníželi exhalace o 700 kilotun kysličníku uhličitého
a dalších skleníkových plinů,
není to za smoc, protože u nás exhalace
přesahují 100 tisícky lotu.
Minister Hladík tvrdí,
že ten program cílí také na lidi,
kteří pobírají příspěvek za bydlení,
za tou kalkulací myšlenka,
by se ta situace vykompenzovala,
že opraví své domovy
nebudou muset pobírat příspěvek na bydlení
a ještě navíc selepší
energetická úspornost těch dotičních obidlí.
Funguje podle expertů takhle kalkulace?
To je, si myslím, jenom takový retovický argument,
protože nakonec každý ví,
že příspěvek na bydlení
pobírají především domácnosti,
které jsou v bytových domech,
například typicky v panelácích,
a dotace opravdu po babičce
míří na rodinné dome,
příjemcuje minimum,
takže ten důvod skutečně
proč je dobře vypláce
tuto dotaci je jinde?
Zároveň si zdá,
že ale vláda cílí právě
i na, řekněme, sociální aspekty,
jestli je to možné tak interpretovat,
protože to, v čem tento program
má být nový a jiný,
než ty současné, třeba nová zelená úsporám,
jak si o tom říkal, která je takovou nadnožinou,
nad tím vším, tak má být i to,
že ty peníze budou žedatelům,
do předu,
že bude možné přidat k nim dotovaný úvěr
ze stavebního spoření
a ještě navíc státy připravení
přidat bonus 50 tisíc korun
na každé dítě, rodinám,

které mají děti rozhodnou se opravit z to stavení, ve kterém bydlí dává to z pohledu dotační politiky směřované na ekologii, což je tedy podle vlády ten hlavní důvod smysl?
Tak z ekologii samozřejmě, tyto argumenty nemají nic společného. Pokud by člověk hledal ekologické argumenty, když jde víc na zateplení a proč nejde víc na výměnu kotlů, protože to by asi bylo efektivnější, ale o tom se ta debata příliš nevede. Ty uvahy o tom, že s naddávkou by mohli dosáhnout i chudší rodiny, tam ty argumenty ministerstva vůbec nejsou přesvědčivé. Tato dotace je typicky zaměřena na starší a bohatší domácnosti. Je to dáno tím, že právě starší lidé spíš vlastní nějaký rodiný domek i poté babičce to nakonec zdědí ten dům lidé, kterým je spíš 50, než těm, kterým je pod 30. Takže tento argument není úplně přesvědčivý. Zároveň jde o to, že každá domácnost, která se do něčoho takového pustí, tak musí mít minimálně vyšší příjmy. Ne musí mít žádný majetek, ale musí mít vyšší příjmy, aby například tu půjčku potom splatila a takže mohou se toho programu z účastně ty mlačí lidé, kteří hodně vydělávají, pokud to všem tedy mají nějaký dům, což se není tak moc častý. A to, že ten program je zaměřen především na bohatří o tom světsí právě i nastavení těch dotaci, dotaci na zateplení, tak klíčová,

tak ta se rozděluje
podle obytné plochy domu,
takže řekněme
průměrný rodiný domek obytnou plochu
80 metrů čtverečních,
ale i kdyby
opravdu to zateplení bylo hodně důkladné,
tak se nedostané
žadatel na víc než 400 tisíc.
Na ten milion se dostané
a žadatel, který má
200 metrovou obytnou plochu
ve svém domě.
To znamená, ta dotace říká
kdo je bohatší dostané víc peněz.
Takže ty uváhy o těch
sociálních dopadech, samozřejmě
nějaké být mohou, tak ty zakrývají,
řekněme, takový hlavní nedostatek,
dotace
opravdu po babičce
a je to i důvod, proč ta kritika
mohla ještě přibývat, protože
skutečně pomáhá bohatým lidem
a prvnostářské čechy to není úplně
šťastné.
No to už míříme k těm
argumentacím, které zaznívají
ve prospěch nebo v neprospěch
si oslovil celou řadu odborníků
z různého spektra.
Aktyvi, tak podme se podívat,
možná po pořadě i na to, co říkají ekologové,
jak je jejich pohled, může tenhle tip
dotace pomoci ke snížení emisí, jak to hodnotí o ně.
Přirozeně chválí,
že vláda se vůbec spustila
do nějaké takové
rozsáhlé akce, kde
skutečně by mohlo dojít nějaké výrazné
změně, přece jen
domácnosti mají na svědomí,
říká se až třetinu
do nějakého, takže

oni samozřejmě jsou spokojeni,
logicky připouštějí, že tam
není úplně promyšlen ten
sociální rozmiar, který by
u té ekologické politiky
měl být
promyšlen a zároveň upozorní,
že žádné peníze nejdou právě
na bytové domy, což
je asi značná chyba.
Tam je třeba i problém v tom, že
většina chudších lidí
bydlí v bytových domech, právě
byl kam nemýří.
No minister jsou sehájí tím, že existují jiné
programy, které míří třeba na bytové
domy, nebo veřejné budovy
dávat to, ale z pohledu
do objemu prostředku logiku
taková argumentace.
Ty částky jsou řádověniší.
Tak máme tu pohled tedy ekologů,
který si změňoval, pak tu máme kritiků
výše těch prostředků, to už jsme
částečně na to narazili. Jak
vláda obhajuje dotaci ve výši
40 miliard korun ve chvíli,
býme se snaží protlačit
s němou konzolidacním balíček.
Zdůrazňuje potřebu všetři
škrta se na jednotlivých ministerstvech.
Ta obhajová je poměrně jednoduchá.
Prostě se řekne, že jde o
Evropské peníze, takže
český státní rozpočet tím
rozhodně nebude zatížen.
Takže tam asi
žádné ohromné námitky nebudou.
Ty mohou být jenom řekl z takového
ideologického nebo obecnějšího
hlediska.
Mnistrři sopčanské demokratické strany
kretizují takzvaný
dotační bizny, to znamená,

že se často dělají jenom
dotace pro dotace, že jde o to,
aby se peníze utratili.
A je fakt, že ve chvíli,
kdy tohle říkají, tak udělají
největší dotační program
svého druhu v České i story.
Člověk nakonec ví, jak to
chodí při žádostech o těch
dotacích, na to existují specializované
firmy, které si obvykle říkají
10% výše té dotace.
Takže tento mechanismus,
který není úplně efektivní,
tak se samozřejmě může
teď projevit v celé své míře.
A pak jsme změňovali
kritiku toho zacílení.
To už si na to narazil, že to jsou výhrady
v účítomu, že ty dotace mohou
přispět třeba i na rekonstrukci
brekračních zařízení,
případně na rekonstrukci
majetku, které patří
movidějším lidem, kteří by byli
zdenovací zajistit i sami
bez těch státních prostředků,
sami z vlastní zdroju, jak
ministerstvo odrážitelné argument.
Ministerstvo to opravdu odrážítím
ekologický argumentéma.
Už jsme říkali, že ten ekologický argument
je správný,
jenoby asi mohl být lépe propracován.
Když si člověk srovná
například s tím Německém,
tak tam jde mnohem víc peněz
na výměnu kotlu, nebo respektive
všech těch systémů
až na trovinásobnou částku
proti tomu, co nabízí na topení
ten program opravdu po babičce.
Ale tam ty částky
jsou proto tak velké,

že tam jsou předpisy
podle kterých lidé
musí vyměnit ty staré kotle,
například už dnes platí pravidlo,
že člověk nesmí
topit v plynovém
nebo naftovém kotli
starším 30 let, pokud
o ty uralné kotlety už jsou víceméně
zlušeny. A to platí
proti, kdo tedy pořádně v tom jednom domě
pokud bych koupil nebo z dětildům
rodinný domek v Německu
tak musím do dvou let
změnit topení, aby minimálně
60% tepla bylo s obnovitelných
zdrojů. Takže tam
ty velké dotace kompenzují
řekněme určitá nepohodlí
nebo značné nepříjemnosti,
které má člověk s vinucenou
výměnou topení.
To u nás vlastně není mi.
Krateky cukru a byče my máme
krateky cukru a
aby to bylo funkční, tak dáváme
toho cukru ještě víc.
Ale to samozřejmě možná ta naše metoda
bude funkční, to teprve
uvidíme, jen to nevíme do předů
i jistě. No ještě ten
další uhel, který si skoumal
přes sociologii a to je vůbec
pohled na to, jakým způsobem
tenhle typ dotace zasahuje do bitové
politiky, to je to sociální hladisko, které
jsme zminovali. Dává takové opatření
zmysl s pohledu sociologů?
Tak on vlastně nejznámější sociolog,
který se zabývá bydlením je
Martin Lux a ten říká,
že to je zlý sen, co se
tady představilo, protože
z jeho pohledu je absolutně

nepřípustné, aby se tak
ogromnou dotací, která
pokryje víc než
polovinu nákladu někdy tomu,
že vejtřeba 70%
aby se dotovalo cokoliv jiného
než třeba sociální bydlení
a zároveň z hlediska
bitové politiky je
nepřípustné, aby
ta dotace byla nastavena tak,
že v nějakém programu
mají bohatší nárok na víc peněz
než tihutší.

To je něco, co by se zřejmě
v tom programu mělo opravit, aby
s odborný krůvou nezněla
tak ostra a kritika.

Na
spořáku
vám to dost necinka
kam z penězi, aby
byli chráněné před inflací
font monetika zhodnotí
jakoukoliv částku o 6,5%
a to firmám i do mátnostem.

Více na
monetika CZ.

Pro mnohé členy vlády
včetně mě pravdžisková konferenci
byla překvapením.
Protože to nejde dostátně
rozpočtu a vláda o tom jako celek nerozhodovala.

My se bojíme
v rám si hnutí ano až
když jsme se tady se znamení z kemi detaili
které na tom začátku nebyli
ještě úplně jasné, aby se
v řadě případu
to spíš nedalo nazvat
baby dejnám konečně už ten dům
nebo tu chalupu.
Já si myslím, že to je opravdu neeffektivní
vědaložení peněz

a zelízka ekonomického, který tam
neefektivně
a ještě větší chybu vidím
v politické rovině.

To je do slova pokropení trhu
desítkami miliard korun
bez nějakého rozlišení zdá
ti zájemci budou mladí
starší, bohatí
čichudí.

V té chvíli si myslím, že tam nemají
co dělat podmínky právě typu
dalších 50 tisíc za
každé nezapačené dítě.

To jsou nějaké věci, které
důležité pro lidovou stranu
ale upřímně řečeno, a tě teda suné
tamkám patří a nesuné tamkám
nepatří. Tady máme ale jiný
sistemový problém, to jsou obrovské desítky
miliard, které dou mimo státního
spočít, mimo rozhodování vlády.

Může velmi pravděpodobně
potěšit především
movité

majitele rekráčních budov
chalu pchat, kteří
vůbec nemusí řešit žádnou
týživou bytovou situaci, kteří můžou
několik domů

a teď si řeknou,
tak když stát na bízí až milion korun
dotace plus

budouc nutřeba i zajímavé
nějaké financování úvěrové
tak proč bychom si
takzvaně nezobly
když se ten stát na bízí.

Ty si skoumal i to, jaká
se obivuje kritiká
lidovickém prostoru
je vláda jednotná

v pohledu na tenhle způsob
dotace. Zmínili jsme, že přichází

s ministerstva životního prostředí,
které spadá pod lidovce
zároveň na té sociální části
se podíl ministerstvo práce a sociálních
věcí také lidovecké ministerstvo,
jak se na to dívají o vtaňní strany?
Je pravda, že ODS respektive
ministra financí zbyněk Stanjura
tvrdí, že absolutně
neměl po nětí o tom,
že lidovci pustili,
ale vzdelem k tomu, že nejde opení
ze státního rozpořtu, tak nemůže
zasáhnout bydlení má na starosti
ministerpromístní rozvoji
Iván Bartoš, tedy před seda
strany Pirátu a ten právě
žádá po lidovcích
revizi toho programu, aby
opravdu ty největší chyby byli
odstraněny, ale je to tak,
že lidovci na to nemusí vůbec
reagovat, oni prostě vyhlásili program,
který platí od prvního
náří a těžko to mohou
zít pátky, protože
popravdě řečeno řada domácností
v této chvíli vidí příležitost
a už určitě se připravuje
na další rekonstrukce, a není možné
tyto jejich náklady,
které mohli mít jen tak
odsunout. A dá se tedy čeka,
že by ten program mohl doznať
nějaké změny? Bo ne. Já si
myslím, že by mohl, ale až
s nějakým spožděním, to znamená,
že minimálně z začátku
program pojedje podle toho
řekněme, velice
sřícíného modelu, který
teď navrhal minister
hladík. Mnozi říkají, že to
v podstatě populizmus na scháňení

nebo na uspokojení lidoveckých
oličů na Venkově. Tak
je to možné. Petře
vláda a ministerstvo životního
prostředí argumentovalo v případě
této dotlat se také tím, že
minulé pokusy, například nová zelena
usporám nebo podporat
soládní energetiky. Nakonec
v tom českém kontextu
měli spíš opačný efekt, že
lidé tím, že byly problémy
přidělování těch dotací, tak
že získali nedůvěru vůči opatřením,
která směřovala na ekologii.
Z těch rozhovorů z experty, které
si vedl, jak se na to dívají,
souhlasí s tím, že tenhle tento program
by mohl to uvažování tedy běžné
české veřejnosti změnit ve směru
k ekologickým opatřením a snaze
můžou ekonomiku.
S ním je to může už jenom tím, že se
peníze dávají předem, takže
člověk nemusí mít předem
nic na spořeno a ono tady
ještě také funguje jiná logika
v této chvíli všichni zažili,
jak trahé jsou energie a udělat
jakoukoliv rekonstrukci, která
zpotřebu energi sníží.
To je věc, o které nepochybně
přemýšlí úplně každý, takže
když dostanou tě lidé příležitost
a mohou využít, tak podle
soudují využijou.
A to uvidíme tedy až v příštích
týdnech a měsících, kolik se
jde žádostí. Jenom upozorňuju,
že dosud nejspěšnější
program byla podpora
výstavby solárních elektráren
na střechách v minulých dvou letech
a tam

skutečně se postavilo
přes 50 tisíc nových elektráren.
Takže ten zájem,
který trhl možná nebyl tak velký,
tak v této chvíli právě pod vlivem
vytražení energi vyrosto
řekněme nevýdaným způsobem.
Petr Holub, reporter
a analyk se znam z prav. Děkujeme.
Děkujeme.
A to je z pátečního vydání
pod kástu 5,59 vše.
Děkujeme, že nás posloucháte.
Varajte se za námi kdykoliv
i o výkendu. Všechny naše
epizody
najdete na seznám zprávách,
ve všech podkástových aplikacích
i na platformě podkásty CZ.
Své typy a postřehy
nám můžete psát na náš e-mail
za minutu šest, za vynáč
sez.coz, najdete nás
i na sociálních sítích Instagram a Twitter.
To byla Lenka Kabrhalová.
Těším se pondělí.